

Johan Harstad

ZÁCHRANKA

Z norštiny přeložila Ivana Řezníková

Pistorius & Olšanská
Příbram 2013

Publikace vychází v rámci semináře Nakladatelská praxe na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Vydání bylo podpořeno z prostředků stipendijního fondu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze.

Tato publikace byla vydána s laskavou finanční pomocí nadace NORLA.
This translation has been published with the financial support of the NORLA.

Originally published under the title AMBULANSE

Copyright © Gyldendal Norsk Forlag AS, 2002 [All rights reserved.]

Translation © Ivana Řezníková, 2013

Typografie © Klára Horová, 2013

ISBN 978-80-87053-91-1

moving watching working sleeping driving walking
talking smiling
- AIR

Únor. Dnes:

Východ slunce v 8:21

Západ slunce v 17:20

K večeru může sněžit.

Nehty okousané až do masa. Prsty mě štípou, začal jsem si je okusovat ze stran, abych nepodráždil nervy, vyhnul se droboučkým záchvěvům bolesti, která mnou projede, když se zuby přiblížím k nervovým vláknům, lehké škubnutí, které ochromí prsty, klouby a ruce. Jakmile jdu ven, musím si vzít rukavice, abych zmírnil to mrazení, když se vzduch dostane na nechráněnou tkáň. Zkousím schovat prsty do dlaně. Zatínám pěsti.

Vydrž. Asi takhle prosté to je. Nebo tak složité. Jako kouzelné zaříkadlo nebo prokletí. Jen takhle jediná krátká věta, tohle jedno slovo, vystřižené z novin, na okrajích zažloutlé, přišpendlené na dveře do chodby, za nimi zdánlivě nekonečné řady nemocničních pokojů a dveří, příjem, parkoviště, sanitky, lidé, výstřižek z novin s jedním jediným slovem: *vydrž.* Černé na bílém.

Pohovka s hrubým potahem, hnědý přehoz, dívám se na ostatní záchranáře. Čtou si noviny, zapnou rádio, snaží se naladit zprávy, ale anténa nespolupracuje, odmítá se držet nahoře, okamžitě padá na stranu, jakmile od ní člověk vzdálí prsty. Je půl osmé ráno, úterý, únorové úterní ráno, a tam venku je tolik lidí, kteří potřebují zachránit, spousta lidí čeká, leží a dívá se do stropu nebo má oči zavřené, pokouší se ignorovat bolest v zádech, v noze, v pažích, problémy s dýcháním, anebo už upadli do šoku, jsou apatičtí, nezáleží jim na tom, jestli někdo přijde, ale to se stane, někdo přijde a zachrání i vás, tu anténu narovnáme, budeme číst noviny a pít kafe a vás někdo najde, zavolá a poví nám o vás, vezmeme si na sebe bundy, vyběhneme k záchrankám, vyneseme vás z pokoje, znovu vás postavíme na nohy,

vrátíme vám všechno, co chcete, jen vás nejdřív musí někdo objevit. Musíte vydržet, ať jste kdekoli.

Jenže ne pokaždé to zvládneš.

Někdy to vzdáš dřív, než se k tobě dostanu.

Jako ten první týden, nováček v záchranné službě, měl jsem noční, ale mohlo být k ránu, když jsme dostali hlášení, povolali nás těsně předtím, než mi končila směna, zmatený muž, který říkal, že se u nich v činžáku staly strašlivé věci, našli jsme tě ležet v bytě, na podlaze, ležela jsi na zádech před televizí, hned vedle pohovky, zabalená do průhledného igelitu. Sama ses zabalila do igelitu, utěšnila všechny průduchy, protože jsi nechtěla, aby tě někdo objevil, nechtěla jsi, abychom tě našli po čichu, abychom čenichali po chodbách, nahoru po schodech, k tobě, a tak ses schovala. Jenže pokaždé se objeví někdo zvědavý, vždycky se najde nějaký nervák, a tak jsme tě nakonec našli. Po dvou měsících, ale to už bylo pozdě. Ten balíček jsme neotevřeli.

Proč to děláš?

Proč se balíš do igelitu, leháš si před televizi?

Proč nevydržíš?

Vyšli jsme z bytu, zavolali na příslušná čísla, vyplnili papíry, pokusili se uklidnit sousedy a já se nedokázal přestat ptát, proč nezačali přemýšlet trochu dřív, proč nijak nereagovali na poštu, která vypadávala ze škvíry v poštovní schránce, na to, že ji neviděli na schodišti, že neslyšeli její kroky, že nikdo nikdy nevypnul televizi, která bez přestání bzučela za tenkými zdmi.

Dokud je ale slyšet, že televize hraje, jsou tu známky života.

Dokud se díváš na televizi, nemůžeš zemřít.

Zdánlivě.

Začal jsem na ni znova myslet. Uběhlo už několik let. Ale teď je tu zas, její obraz se tím či oním způsobem znova objevuje, jako hračky, na které narazíš na půdě až po letech.

Je ráno a já čekám, že se v těch posledních patnácti minutách, co mám ještě službu, něco stane, že se na poslední chvíli ozve hlášení, poslední pohotovost předtím, než budu moct jet domů a lehnout si, ale v místnosti je absolutní ticho, anténa nechce držet, neslyšíme zprávy, možná taky dobře.

Šel jsem na její pohřeb. Z čiré zvědavosti. Nesešlo se moc lidí, přesně jak jsem čekal. Šest nebo sedm osob, rozesadili jsme se daleko od sebe ve velkém kostele, jako bychom se ho v zoufalství snažili zaplnit, bundy a kabáty jsme nechali na lavici vedle sebe, rozložené tak, aby zabíraly co nejvíc místa, a když mluvil farář, slova duněla v oknech, odrážela se od stěn a vracela se nazpět, člověk slyšel, jak to tůká, jednoduše, dutě. Skončil rychle, řekl jen to nejdůležitější, jak se jmenovala, kolik jí bylo, pověděl něco málo o jejím zaměstnání, pracovala pár let pro jednu programátorskou firmu v centru, začala tam už před několika lety, měli ji rádi, moc nemluvila, ale rádi ji měli. Vždycky byla tak trochu sama pro sebe, jak to tak bývá, nos zabořený do obrazovky počítače. Seděl jsem v tom velkém bílém prostoru a snažil se představit si ji před sebou, u počítače, v rozlehlé společné kanceláři, kde ji uspávalo tůkání do klávesnic a šumění klimatizace, dívala se na obrazovku, na čísla, mačkala správná tlačítka, luštila kódy a programovala nové, které spustí alarm a zamknou dveře při vloupání, zabezpečí peněžní převody a zlepši internetové prohlížeče. Zkoušel jsem si ji představit, ty měsíce a roky před tím, než se zabalila do igelitu a nechala se najít, skoro k nepoznání, dokonce i přes ten průhledný obal, měla světlé vlasy, na sobě modré kalhoty, bílé tričko, když jsem pro ni přišel, a televize byla

zapnutá, možná dávali Ricki Lake, nějakou talk show, nevzpomínám si a přestal jsem si myslet, že je důležité to zjistit, že to něco znamená, byla to náhoda stejně jako všechno ostatní, ale mohla to být talk show, někdo se tam smál nebo vykřikoval, bylo špatně slyšet, lidé seděli na pohovkách, vypnul jsem televizi.

Je stále ještě brzo ráno, ale doprava už je hustá, lidé jedou do práce a já jsem odložil uniformu, vzal si na sebe civilní oblečení, vyšel ven k autu, pokusil se zahřát si prsty v dlaních, aniž bych na ně foukal nebo si je třel, to bolí až moc. Zastrčil jsem klíček do zapalování a vyrazil domů, slunce přímo proti mně, rádio, signál vypadne, když projíždím tunelem.

Ten den, kdy ji pochovali. Šli jsme za farářem, hrobníci ji položili na máry, poslušně jsme je následovali, rozprostřeli jsme se po cestičce, rozestavili se do půlkruhu kolem otvoru v zemi, neřekli nic.

Musím na nákup. Dochází chleba, mléko, džus, zastavuju se v obchodě, který je po cestě, snažím se přijít na jiné myšlenky, že brzo přijde jaro, že si posedíme na zahradě, Andreas začne na podzim chodit do školy, do první třídy, brzo s ním půjdu ven, chce, abychom koupili školní tašku, tužky a penál, zmizík a další kouzla, která na sobě musí mít přesně tu správnou nálepku z filmu, který viděl, nebo z knihy, kterou četl, všechno musí být dokonalé, a musí mít termosku s Asterixem a Obelixem, musí mít kouzelnou hůlku, říká, všichni ji určitě mají, a já na to na všechno kývnul. A nové boty, musí mít nové tenisky, nejlíp modré.

Když si jí všimnu, stojím u kasy. Dívá se do košíku, div že do něj neschová celý obličej, ale i tak vidím, že je to ona, Kjersti, ze školy, tolik let už to je, tehdy na druhém stupni jsme spolu cho-

dili, dva roky, ale od té doby jsem ji nepotkal, jednoho dne zmizela z mého vesmíru, anebo to bylo naopak, a od té doby jsem ji neviděl, až do dneška, hledá něco v oddělení s hygienickými potřebami, zapátrá v kabelce, vezme z regálu lahev, podívá se na cenu, zkontroluje peněženku, spočítá mince, vrátí lahev zpátky na místo, peněženku taky a já si všimnu, že jí narostlo břicho, čeká dítě, měl bych jít k ní, něco říct, pozdravit po všech těch letech, vím, že to neměla snadné, byla hodně sama, vdala se brzo, nic dobrého z toho ale nevzešlo a zůstala samotná řadu let, měl bych něco říct, měl bych za ní jít, pozdravit, ale v tom okamžiku, kdy se narovná a podívá se mým směrem, se automaticky otočím k prodavačce, zaplatím, dostanu zpátky drobné, uklízím si nákup do tašky a dívám se při tom do země, jako bych o ní nevěděl, naložím nákup do auta a jedu domů.

Zastavím se ve dveřích do ložnice a dívám se na ně. Vilde spí. Leží na boku, peřinu vytaženou až po bradu, ruce na lemu prostěradla a za ní, na mé polovině postele, leží Andreas, pod mojí peřinou, napůl se odkopal, spí na břicho s otevřenou pusou, jdu do kuchyně, položím nákup na linku, zapnu rádio, čekám na zprávy, slyším, jak v ložnici zvoní budík a Vilde zívá, nahlas, a hned po ní zívá taky Andreas, nepřirozeně, hlasitěji než ona, opičí se, a ona jde do koupelny, Andreas se převálí a spí dál.

Vyjde z koupelny a nemá na sobě skoro nic, vzala si jen červený župan, ten starý, otřepaný, a jde ke mně, položí mi ruku na hlavu, rozčuchá mi vlasy, projde kolem mě ke kuchyňské lince, zapne kávovar, podívá se na mě, pohybem rtů naznačí slovo, *kafé*? Odpovím stejně bezhlasně, *ano*. Čeká, stojí před kávovarem, dokud káva není hotová, zmáčkne vypínač, nalije kávu do dvou hrnků a posadí se vedle mě k našemu starému stolu, opře se lokty o desku, ptá se: Šlo to dobře?

Jo, řeknu.

Protože to šlo dobře.

Hodně práce?

Ne. Docela klid, odpovím.

Bezva, řekne.

Jo, přisvědčím.

A pak je ticho.

Čekám, piju kávu.

Andreas spí? zeptám se.

Jo, byl včera dlouho vzhůru. Nemohl usnout, tak jsem mu dovolila znova vstát, dívali jsme se na televizi, říká a poví mi, na který seriál se dívali, a oba víme, že na tenhle seriál by se koukat neměl, je na to moc malý, na tom jsme se přece dohodli, ale nic neřeknu, jsem unavený, nedokážu o tom teď diskutovat, a ona to taky ví, že by se na tohle neměl dívat, jenže už to stejně viděl a usnul v naší společné posteli, má přitom vlastní pokoj, pořád jsme ho nedokázali přesvědčit, aby spal u sebe, každou noc přijde k nám s peřinou v náručí, stojí ve dveřích, dokud se jeden z nás nevzbudí, čeká, dokud se někdo z nás neprobudí s pocitem, že je někdo v pokoji, nebo kašle, kýchá, dělá cokoli, co dost ruší, až se já nebo Vilde nakonec probudíme a všimneme si, že Andreas stojí ve dveřích, s peřinou, nic neříká, jen tam stojí, dokud se já nebo ona nezeptáme: *Co se děje?* Jako bychom to nevěděli. A on odpoví, že nemůže usnout, že má hrozné sny, a já nebo ona: *Tak jo, pojd' sem.* Každou noc je to stejné. A tak mlčím, piju kafe, dívám se na ni. Jo. A v tu chvíli ji mám strašně rád.

Vydrž.

O to tě celou dobu prosím.

Vydržet.

Nevzdávej se. Počkej, než přijde pomoc.

Ale i tak mám okousané nehty.

Nevím, proč jsem na to začal znova myslet. Na ni. Tam, zabalenou v igelitu, v bytě, před televizí. Není dne, kdy bych si na to nevzpomněl, nevzpomněl si na ni a na zápach, co plní pokoj, je uvězněný za zavřenými okny, zatažené závěsy, rozsvícená světla.

Myslím na Andrease. Spí u nás v ložnici, slyším, jak se převaluje v peřinách, oddaluje okamžik, kdy bude muset vstát, ví, že když to vydrží do té doby, než Vilde odejde, bude moct spát, dokud nevstanu já. Napadne mě: Může se stát, že jednou budeš taky tak osamělý, Andreasi? Že si lehneš a zabalíš se do igelitu? Může se stát, že nám přestaneš volat, že prostě zmizíš? Už teď jsi závislý na tom, aby kolem tebe byli lidé, pořád. Co když zůstaneš sám, Andreasi? Co když se z tebe nestane to, co sis představoval? A co si vlastně přeješ, aby z tebe bylo?

Vilde se vrátí do koupelny, vyčistí si zuby, dojde si na záchod, slyším, jak se pramínek odráží od mísy, dokonce se to dobře poslouchá, odroluje si papír, důkaz toho, že je dokonalý člověk, skutečný člověk, který tady bydlí, se mnou, s námi, se mnou a s Andreasem, že chtěla bydlet zrovna se mnou. Že to vydrží, že jsme to nevzdali po těch osmi letech, co jsme spolu. Mám chuť jít za ní, do koupelny, říct jí, že mě nikdy nesmí opustit, zničehonic se začnu bát, že to udělá, že se něco stane, že si sbalí kufry, odjede, s Andreasem, že tu zůstanu sám, nepochopitelná chuť sevřít ji v náručí, nepustit ji ven, do práce, mám ji tolik rád, uvědomím si to jako píchnutí někde hluboko uvnitř, a ona vyjde z koupelny, jde ke mně, usmívá se, rozhlédne se po pokoji, hledá klíčky od auta, očima ukáží na linku, vidí klíče, jde a vezme si je, obleče si bundu, zatímco dopíjí poslední lok kávy, a já řeknu: Jsem tak rád, že jsem tě našel.

Co?

Říkám, že jsem rád, že jsem tě našel.

Spíš jsem našla já tebe, řekne.

Ale i tak.

Musím už jít.

Kdy přijdeš?

Asi v šest, řekla bych. Kdy ty vyrazíš?

Kolem jedenácté, odpovím.

Tak jo, řekne a jde ke mně, položí mi ruku na hlavu, rozčuchá mi vlasy.

Musíš si umýt hlavu, řekne.

Pak odejde.

Sedím na židli u kuchyňského stolu a slyším, jak seškrabuje led z čelního skla, několikrát kýchne a pak nasedne do auta, odjíždí. Zbytečně moc sešlápne plyn, když couvá z parkoviště, zmizí v ulici a celý byt ztichne, Andreas spí.

Patnáct hodin, než budu muset zase do služby, a nejsem dokonce ani unavený, jdu do obýváku, sednu si před televizi, zapálím si a dívám se na *Dobré ráno* na jednom z televizních kanálů, připravují tam jídlo, hlavní chody, a mně vrtá hlavou, jestli se vůbec najde osoba, která by v devět ráno měla náladu připravovat prostá zimní jídla, daleko menší, než je slavnostní oběd, anebo jestli televize spoléhá na těch dvacet procent norského obyvatelstva, které si dokáže naprogramovat video. Na druhou stranu lidé nad hrnci umírali už dřív, viděl jsem jich dost, abych tohle věděl, najdou se lidé, staří lidé, kteří vstali už před několika hodinami, stihli se unavit a hlavně mají hlad, právě teď stojí v květované zástěře u linky, hlavu otočenou o devadesát stupňů směrem k televizi v obýváku, nejvyšší hlasitost, snaží se, chřestová polévka a hovězí, kysané zelí a čokoládový pudink, jídla, která předtím vařili už stokrát, po celá ta léta, ale stejně mají uši nastražené, naslouchají tomu hlasu, který přesně

popisuje, jaké množství je třeba na dvě porce, a po celé zemi stojí lidé v květované zástěře a dělí dvěma, rozdělují všechny údaje na polovinu, protože potřebují jen jednu porci, jsou sami, a čísla si poznamenají do opotřebované kuchařky žlutou tužkou, připevněnou ke dveřím od skříně, zapíšou je vedle čísel, která jsou tam od doby, kdy naposled použili tenhle recept při marném pokusu zapomenout, že jsou sami a že už to trvá tak dlouho. Při marném pokusu udržet svět v chodu.

Přepínám kanály, běží televizní soutěž pro ranní ptáčata, dokument o zvířatech, která nikdy nevidím, upoutávky na non-stop linky bezpečí, pro dívky zdarma, seznamka, na MTV se pořád dokola opakuje videoklip Björk, zprávy v jazyce, který je pro mě nesrozumitelný, tak to vypnu, jdu si lehnout, musím se pár hodin prospat, jestli mám dneska stihnout všechno, co je stihnout potřeba.

Andreas leží v posteli napříč, přes sebe přehozené obě peřiny, jen tmavé vlasy mu vykukují ven, opatrně z něj jednu peřinu sundám, vezmu ho, zlehka, ze strany, pomalu ho přesunu na moji polovinu postele a sám si lehnu tam, kde obvykle spí Vilde, přikryju se, převalím se na bok. Usnu.

Mám sen. Jeden z těch snů, které jsou tak trapné, že je nikdy nikomu nevyprávíte, z těch, které jsou důkazem toho, jak silně na vás působí všechno kolem, jak nic z toho vlastně nezvládáte, a které se snažíte pochopit celý den, přijít jim na kloub, až na ně zničehonic zapomenete, zmizí beze stopy.

Televize je vypnutá. Zdá se mi o Björk. Volám, abych jí řekl, že je konec, vytočím číslo, zvednu sluchátko, svírám ho mezi hlavou a ramenem, zatímco číslo vytáčím, tajné číslo, k němuž mám z celého světa přístup jedině já a ještě pár dalších, dům na Islandu,

byt, do kterého jede pokaždé, když toho je na ni moc, šedesát metrů čtverečních v centru Reykjavíku, volám Björk na Island, abych jí řekl, že spolu nemůžeme žít, že ze mě dělá něco, co nejsem, volám, abych jí pověděl, že musím dál, že mě to mrzí, chci říct, že to nemyslím zle, ale nedostanu se ke slovu, ona na druhém konci křičí, zpívá, vypráví, TAKHLE TO PRÁVĚ JE, a mně nezbyvá nic jiného než se chopit kytary, doprovázet ji, zatímco vypráví, že je so broken – *empty – destined to crash* – a já hraju flamenco z prázdnin v Malaze. Italskou tarantelu. Je konec, zopakuju a rozdrtilo by to i kámen. Ona je úplně sama, říká, nevyléčitelná, a já slyším, jak štrachá v pokoji, přenosný telefon, slyším, jak po podlaze rozprostírá igelitovou fólii, jak si lehá, balí se, její hlas je ztlumený vlnou, ozvěna se mění. Noc už pokročila a venku projíždí záchranka se zapnutou sirénou, jako dokonalé doplnění závěru, cvaknutí, prázdno, v tu chvíli položím sluchátko a píseň utichne, sen přejde do barev, do nesrozumitelných bloků.

Vzbudí mě Andreas. V pokoji to pípá, stále se opakující pípání jeho gameboye, Nintendo, nejúspěšnější vánoční dárek, Andreas sedí vedle mě v posteli, úplně oblečený, hraje, zuřivě mačká knoflíky, zvuk nastavený na maximum, už se mě zřejmě snaží probudit nějakou chvíli, ale nemá odvahu říct to přímo, a teď se na mě dívá, zmateně, jako by nevěřil, že se někdy vzbudím, ale zároveň taky šťastně, že jsem to udělal, a ptá se *kolik je hodin?* Podívám se na hodinky, odpovím *malá ručička ukazuje na trojku, velká je na dvanáctce. Kolik je teda hodin?* Andreas řekne *tři*.

Jsmo na procházce, je zima, a tak se pokouším schovat ruce do kapes, ale Andreas mě chce držet za ruku, chytá se mě jednou tak a podruhé onak, pokládá malé prstíky přímo na zbytky mých nehtů, ledové bodnutí s duněním projede celou paží

a říkám *copak se mě nemůžeš držet jen za rukáv, tátovi je takhle zima?* Ale Andreas se mě chce držet za ruku. Přes to přese všechno.

Kolik musíš najít mrtvých lidí, abys odmítl vychovávat děti? Dva? Deset? Jsou na to statistiky? Jak osamělý musí člověk být, aby to omlouvalo, že se dobrovolně mumifikuje? Jak dlouho je možné uchovat si zdravý rozum? Shlížím na Andrease, našel někde klacík, mlátí s ním do igelitových pytlíků, takže poletují po šterku před ním, malá zvířátka na hraní, a já se ptám půjdeme do kavárny? Andreas hned jo, tati! A mně mrznou prsty, bolí to.

*Ale nejdřív musíme za maminku nakoupit a zajít do lékárny.
Tak jo.*

Pijeme kakao, Andreas kope do nohy od stolu, až z bochánků opadáva na talířek kokos, nasliní si prst, kokos se na něj přilepí, olízne ho, bochánek sní. Já piju kakao, dívám se z okna, sněží. *Ty ten bochánek jíst nebudeš?* ptá se Andreas. *Cože?* řeknu, ohlédnu se, ani jsem neochutnal. *Ne, můžeš si ho klidně vzít,* dodám, ale to už se přese mě Andreas natahuje, přendá si bochánek na svůj talířek, jí, zpívá si, *malý Petr Pavouček,* zpívá nahlas. Je spokojený. Kope do stolu. Nevíš, jaké to je, být sám, pomyslím si. Jaké to je sedět a dívat se na telefon, čekat, až zazvoní, čekat, až někdo zavolá, vzpomene si na tebe.

Zvednu se. Říkám: *Sed' tu chvíličku, táta si jenom skočí na záchod.*

Tak jo.

Dojdu na toalety, najdu prázdnou kabinku, vytlačím pár kapek. Spláchnu a posadím se na mísu. Čekám. Lidé chodí dovnitř, do

jednotlivých kabiněk, mizí zase ven, za nimi další, a já sedím na míse a poslouchám je, těla bez tváří, která se objevují a mizí. Šramotím s toaletním papírem, abych o sobě dal vědět, zakašlu, když někdo vezme za kliku. Čekám. Uběhlo už deset minut. Sedím dál, koukám na ručičky, jak se otáčejí kolem vlastní osy, pomalu. Uteklo dvacet minut. Vidím před sebou Andrease v kavárně, jak se začíná divit, kam jsem se to poděl, nebo si toho vůbec nevšiml, protože si je jistý tím, že se vrátím. Pokouším se představit si ho, jak sedí sám v kavárně, a zatímco na mě čeká, prozpěvuje si. Už je to pětadvacet minut a najednou mi dojde, co to tady provádím, že je to ode mě naprosto bezohledné, takhle ho zkoušet, jsem nezodpovědný táta, nezodpovědný, otevřu dveře kabinky, rychle si umyju ruce a vrátím se do kavárny.

Andreas tam není.

U našeho stolku je prázdné.

Zůstala tam ležet jen polovina bochánku.

Rozhlédnu se po místnosti. Nejdřív ho nemůžu najít a začínám se bát, hrdlo se mi sevře, instinktivně zvednu ruku k ústům a kousnu se do nehtu na prostředníčku, bolestí sebou trhnu, oči mi padnou na Andrease u jednoho ze stolů až úplně vzadu v kavárně. Teď dokonce i slyším, že zpívá.

Andreas sedí u nějakého muže, o patnáct dvacet let staršího než já, v obleku, vlasů má už méně, je trochu při těle. Jdu k nim, prohrábnu Andreasovi vlasy, podívám se na muže, *omlouvám se*, řeknu, *měl jsem telefon a...*

Nic se nestalo, řekne na to, *bylo to příjemné vyrušení*.

Na stole před ním leží *Dagbladet*. Seznamovací inzeráty. Vedle toho má připravený blok, kuličkové pero, pár vět neúhledným písmem, škrtačky, kroužky, vidí, na co se dívám, a rychle stránku zakryje rukou.

Tak tady jsi, obrátím se na Andrease.

Půjdeme?

Jo, půjdeme.

Nediví se, kde jsem byl. Ví, že se vždycky vrátím.

Andreas zpívá. Bé bé, malý beránku, kolik vlny mááááááš? Podívám se na muže. Opětuje můj pohled, začíná se trochu červenat, rukou zakrývá blok.

Ano, je příjemné mít občas společnost. Zvláště když zpívá tak hezké písničky.

Jo, říkám. Usměju se. Bez vlny by to nešlo.

Půjdeme už? ptá se Andreas.

Ale jo, už jdeme.

Podám muži ruku. Řeknu: těší mě, že jsem vás poznal.

Také mě těšilo.

Pak odejdeme.

Vilde je už doma. Sedí na pohovce a čte si časopis, Andreas odkopne boty a běží k ní, posadí se vedle, ona ho obejmě. Vyndávám jídlo na stůl, začínám ho třídit, ukládat věci do lednice, zapnu sporák. Vilde se Andrease ptá, jestli jsme se dneska měli pěkně, a on odpovídá ano, vypráví, že jsme byli v kavárně, ale neřekne nic o tom, že jsem od něj odešel, místo toho vykládá o muži v kavárně, pracuje v kině ve městě, vypráví, *může se zadarmo koukat na tolik filmů, kolik jen chce, já, a můžeme jít zítra do kina, prosím?* Vilde: *Uvidíme. Uvidíme. Možná můžete jít s tatínkem, když budu v práci. Uvidíme,* řeknu já.

Večeříme, Andreas dál povídá o pánovi, se kterým seděl v kavárně, ale ne tolik, aby Vilde pojala nějaké podezření, řekl jsem, že jsem jen musel na záchod, nic o tom, jak dlouho jsem tam byl, a celé to vyšumí do prázdna díky Andreasovi, který bojuje s tím, jak namotat špagety na vidličku. *Takhle.*

Po večeři hrajeme *Otázky a odpovědi Junior*, Andreas je v týmu s Vilde a já předstírám, že mi to nejde, dělám, že odpovědi neznám: jak se jmenuje hlavní město Anglie, kdo byl Elvis Presley? Nevím a Vilde se usmívá, když to říkám, Andreas je nadšený, zná odpověď, vyhraje a jde spát celý šťastný, sedím na gauči, objímám ji, doufám, že ji nikdy nenapadne odjet, musí mi slíbit, že se mnou vydrží. Doufám, že všechno šťastně skončí. Políbím ji, pevně se přísaju k jejímu spodnímu rtu, směje se, odstrčí mě, podívá se mi přímo do očí: *Byl jsi dneska v té lékárně?* Usměju se místo odpovědi.

Jo, řeknu. Jo, byl jsem dneska v lékárně. Je v sáčku na stole, řeknu a ukážu tím směrem. Co myslíš?

Myslím, že jsem, odpoví.

Myslíš, že to bude kluk nebo holka?

Holka. Cítím to na sobě, řekne, položí si moji ruku na břicho, nafoukne ho, aby vypadalo kulaté.

Trvá dlouho, než se to člověk dozví? ptám se.

Ne, jen pár minut.

Nemůžeš to teda udělat hned teď?

Ne, odpoví. Udělám to, až budeš pryč. Budeš tak mít o čem přemýšlet. Dozvíš se to, až mě zítra ráno vzbudíš.

O něco později sedím s ostatními na základně. Přestalo sněžit. Pouliční lampy barví asfalt ve tmě na žluto a z rádia drnčí přání na dobrou noc, která si posílají zamilované páry ve městě, v celé zemi. Zapálím si.

Pak dostaneme hlášení.

Vezmeme si bundy, Gaute si poznamená adresu, předá zprávu, že jedeme, běžíme k autu.

V tu chvíli se adresa dostane ke mně.

Činžovní dům.

Už jsem tam jednou byl.

Před několika lety.

Jednou v tom činžáku ležela dívka.

Byla zabalená do igelitu, na zemi před televizí. Ležela tam dlouho.

Projíždíme městem, zapnuté sirény, prsty mě bolí, ale sedím bez hnutí vedle Gauteho, upírám pohled přímo před sebe, okamžik zvažuju, jestli nemám říct, co se děje, že už jsem tam jednou byl, že jsem viděl věci, které už nikdy nechci znova vidět, že se tohohle úkolu musí chopit někdo jiný, ale to nejde, musím tam jet, nahoru po těch vrzajících schodech, do jedněch z těch červených dveří, vidět, co tam leží, není vyhnutí.

Záchranka, která zabrzdí před hlavním vchodem, jako ve zpomaleném filmu, naše nohy, jak pomalu vystupují z auta. Bereme s sebou nosítka. Vyjdeme schody, setkáme se s osobou, která zavolala 155, se starou paní. Otevře dveře, trvá to neskutečně dlouho, nohy se propadají do koberce na podlaze a ten byt je naprosto stejný jako ten, ve kterém jsem byl předtím. Jen nábytek je jiný a všimnu si, že mi začíná být těžko, prsty bolí, zrychleně dýchám, je mi mizerně a Gaute něco říká, nedokážu se soustředit, jdeme dál do bytu, televize je zapnutá, bliká v pokoji, pokračujeme do kuchyně.

Leží na podlaze.

Vzhlíží k nám.

Živý.

Pomyslím si: Vydrž, tentokrát vydrž, prosím. Žádám o to, abych ho mohl zachránit.

A potom, jako ledové zachvění, které projede rukama odshora dolů: Tebe už jsem jednou potkal. Dneska. Potkal jsem tě v ka-

várně, rukou sis zakrýval blok, abych neviděl, cos napsal, povídal sis s Andreasem.

Skloním se, nahnu se nad něj, zkontroluju zorničky, tep, tohle vyjde. Vyjde to. Ale musíme vyrazit hned.

Teď.

Jedu do Tokia. Nemám tam co na práci. Nikdo na mě nečeká. Dokonce ani v Tokiu nikdo nečeká. Ale už jsem vyrazil. Jsem na cestě. Nevím proč.

Okno v kabině letadla je malé, oválné, ne přímo kulaté, spíš jako čtverec, má dvojitě sklo, plexisklo, kdyby ho někdo chtěl zničit, musel by se docela snažit. Nacházíme se ve výšce třicet tři tisíc stop a případný otvor v kabině by nebyl ničím menším než katastrofou. Tlak prudce klesne, podmínky se stanou neslučitelnými se životem. Vysaje nás to ven, hlavou napřed, jako při porodu. O tomhle přemýšlím a sedím s nosem přitisknutým na sklo. Pokaždé, když vydechnu, se na skle objeví dvě skvrny zkonkondenzovaného vzduchu, mají tvar kapky a za pár vteřin zase zmizí. Než se to stane, můžu na orosené sklo prstem psát, cokoli mě zrovna napadne. Píšu: I AM. Setřu to, nadechnu se, pak ještě jednou vydechnu a pára se objeví zas na tom samém místě. Píšu: BORED. BEYOND. BELIEF. Znuděný až k nevíře. Soused mi věnuje rychlý pohled plný opovržení, není pochyb, co si o mně myslí, a pak znova listuje v časopise letecké společnosti, který vytáhl z kapsy na sedadle před sebou, jako kdyby to celé už dvakrát nepřečetl, a to jen co jsem si všiml. Kašle. Krátký, suchý kašel, kašel ze zvyku, nic ho k tomu nenutí, jen tak vlastně potvrzuje svůj názor na situaci. Že si myslí, že se chovám jako pitomec. Setřu ta tři slova prsty. Po ukazováčku a prostředníčku zůstane mastná stopa, asi od oběda, který nám před chvílí servírovali, otřu ji hřbetem ruky.

Zbývá devět hodin, pouštějí nám film, ještě jsem ho neviděl, rozdají nám sluchátka a my si je připojíme k sedadlům, a tak tam sedíme, mlčenlivé shromáždění plně zaujaté obrázky, které nám tančí před očima na obrazovkách, strategicky rozmístěných po kabině. Letušky se neslyšně pohybují mezi řadami jako v němém filmu, nahrazují otázky jednoduchými gesty, pohyby ruky – *ještě kávu?* – a mizí stejně rychle, jako se objevují, nechápu, jak to dělají, pokouším se soustředit na film, je to něco amerického, jak jinak, nic jiného člověk ani nemůže očekávat, a je to o muži a ženě, co se na začátku nemůžou vystát, oba jsou svobodní rodiče v zajetí času, on má dceru, ona syna, a k uklidnění všech diváků si přesně podle očekávání zamění mobilní telefony, a přijdou komplikace, všechno se musí reorganizovat, děti potřebují odvézt do školy a zase zpátky domů, na kroužky, a je jen otázkou času, kdy se do sebe ti dva zamilují, celé je to vlastně dost trapné, nepravděpodobné, tu a tam zaslechnu, jak ostatní cestující opovržlivě pofrkávají, i přes sluchátka to slyším, dost jich kroutí hlavou, někteří to už viděli, zřejmě je to dost dávno, co film běžel v kině, jak v USA, tak v Norsku, můj soused to vzdává, vytahuje dvakrát přečtený časopis a dá si třetí kolo, přečte si úvodník, krátké články, já sleduju film, přihlouplý film, piju kafe a pivo, hlava mi těžkne a všimnu si, že mám vlhké tváře, pláču, přestože vím, že se chovám jako pitomec, pitomý film, prohaný, všimnu si toho teprve ve chvíli, kdy přitisknu dlaně na tváře, tečou mi slzy a netuším proč, ale když přijdou titulky, jsem už v jiné části rejstříku pocitů, napůl spím, rozdávají deky a polštáře, tolik rozruchu kolem mě, soused obdržel novou várku novin, zase něco amerického, filmové magazíny a k tomu TIMES, NEWSWEEK, tyhle věci, a to mě trochu vytrhne ze zármutku, zapomenu na pláč, usnu a zdá se mi o letadlu, které vybuchne, o tělech, která se snášejí k zemi, padají rychlostí stovek kilometrů v hodině, na nějaké město, jehož obyvatelé

s očima dokořán stojí v centru a vzhlížejí k modrému nebi nad sebou, které zničehonic zohyzdil černý kouř, nahoře probleskují plameny a lidé tam stojí, dokud neumřou, dokud je nezasáhnou zkroucené hliníkové části a ruce, nohy, utržené hlavy a plyšáci, naše ostatky znečistí i studnu, voda přestane být pitná, neprobudím se, jak se to ve snech, kde člověk padá, obvykle stává, tvrdě dopadnu na zem, před mladou ženu, která ke mně shlíží prázdným pohledem, a teprve když se pokusím k ní natáhnout ruce, aby mi pomohla, teprve tehdy postřehnu, že žádné ruce nemám, a teprve tehdy se vzbudím, ale jen do dalšího filmu, zase amerického, děj skoro totožný s tím předchozím, vyhlédnu z okna, vydechnu páru na sklo, zkusím počítat mraky, ale ztratím přehled, když servírují jídlo a já si musím od nových letušek vzít skleničku a příbor, talíř a ubrousek, zajímalo by mě, jestli slouží na směny, jestli jsme měli mezipřistání a ty předchozí letušky vystoupily, nebo jestli jsou pořád na palubě, spí vsedě v kabině pro personál, možná si dají něco rychlého k snědku, jsou unavené, na malé obrazovce běží dokola stejné filmy, aby se letušky nemusely spolu bavit, o čem by si vlastně vůbec povídaly?

Vzal jsem si v práci dovolenou. Na dva týdny. Řekl jsem, že to potřebuju. Vysvětloval jsem, že trocha odpočinku někde v klidu je pro mě naprosto nezbytná. Nevím, od čeho si potřebuju odpočinout. Řekl jsem, že se nejspíš brzo psychicky zhroutím, může se to stát kdykoli, a dodal jsem, že si připadám mimo, úplně vyčerpaný. Nevím, jestli jsem lhal.

Vybral jsem si Tokio, protože Tokio byla odpověď na poslední otázku v *Chcete být milionářem?* dva dny předtím. Nechci být milionářem. Ani jsem se do soutěže nepřihlásil, přestože všichni moji kolegové to udělali. Jeden z nich pak v pořadu byl. Nepa-

matuju si jeho jméno. Když budete hodně usilovně vzpomínat a nebudete přitom mrkat, možná před sebou uvidíte záblesk, prelud jeho tváře. Byl jedním z lidí, co sedí v půlkruhu kolem pódia, mezi těmi, kdo mají šanci postoupit dál. Zaplatili mu letenku do Bergenu, nebo možná spíš do Osla, jednu noc v hotelu, pustili ho do studia, strávil tam celý dlouhý den. Nepostoupil. Za úkol dostali seřadit jezera v Norsku podle velikosti od největšího po nejmenší. Byl třetí nejrychlejší, někdo jiný to dokázal za čtyři a půl vteřiny a mohl si jít sednout na židli na pódiu. Vyhrál sto tisíc. Většinu z toho chtěl použít na splacení dluhů. O několik let později se jeho obličej objeví znovu na přední stránce časopisu, kde s lítostivým výrazem ve tváři nabízí svůj příběh, jak právě peníze, co tehdy vyhrál, způsobily, že propadl alkoholu. Celý jeho příběh. Titulek: *Nejsem zahorčklý*. O dva týdny později už si ho nikdo nebude pamatovat, a až po dalších třinácti letech, po tom, co léta objížděl základní školy s přednáškami napsanými přímo pro něj, které teenagerům měly pomoci odolat vábení návykových látek, teprve tehdy se zase objeví na předních stránkách novin, stejná fotografie, teď už má přezdívkou, nevím, jak mu to říkají, ale nějakou má, říká se tomu přátelský duch novin, osobní přístup, teď je po smrti, a ty dvě stránky, které se celé záležitosti věnují, neobsahují skoro nic nového kromě přetisku třináct let staré úvodní stránky jako důkazu, že už tehdy se přece vědělo, jak tohle skončí, malá fotografie jeho rodiny, jak tupě zírá do objektivu, stojí v pozoru, k tomu krátký, ale obsažný popis toho podstatného, jak zemřel, kterou značkou kořalky se uchlastal k smrti, kdo ho našel ležet v garáži. O dva týdny později si na něj už nikdo nevzpomene.

Na rozdíl od většiny vitamínů může mít člověk přebytek vitamínu A.

Společnost, pro kterou pracuju, stojí za většinou z celkové výroby biblí v zemi. Vyrábíme bible pro hotely, pro školy, nemocnice. Vždycky v úterý a ve středu rozvážím Písmo. Zneklidnilo by vás, kdybyste například věděli, kolik hotelových biblí lidé ukradnou, každyčkou noc, to byste nevěřili. Důvody si člověk může domyslet sám. Je hodně věcí, o kterých vědět ani nechcete. Spousta z nich ať si pro mě za mě zůstane, jak jsou, a tak tedy dvakrát týdně dělám rozvozy, abych ty ztracené bible nahradil, jsem obchodní cestující s tenkým papírem, a pokaždé, absolutně pokaždé, když nakládám do kufru auta krabici za krabicí, si jako mantru musím opakovat ten příběh, se kterým jsme všichni vyrostli, ten, kterého se stále pevně držíme, který si vyprávíme, když se vrátíme z cest, když sedíme v místnosti pro zaměstnance v budově podniku nad hrnkem kávy a lámeme si hlavu nad tím, co budeme mít k obědu, jestli bychom se třeba neměli oženit nebo vdát, jestli bych se třeba neměl vrátit na univerzitu a pokračovat ve studiu psychologie, nebo jestli bych měl radši začít sbírat smajlíky ze zátek od Coca Coly, možná vyhraju cestu kolem světa, v nejhroším případě vybavení na snowboard, a to můžu dát bratrovým dětem, má dvě, něco přece vyhraju, klidně přehrávač minidisků, i když nevím o tom, že bych nějaký potřeboval.

Ten příběh už jste slyšeli předtím, mnohokrát, ve všech možných verzích, vypráví o jednom misionáři, zapomněl jsem, kde se to odehrávalo, zas tak moc na tom nezáleží, možná na Madagaskaru, nejspíš, skoro určitě se to stalo na Madagaskaru, a tenhle na zemi Bohem vyvolený muž se snaží obrátit bezvěrce bez naděje, ty, kteří jen klidně očekávají sestup do boží temnoty, a oni se nechají obrátit na víru, jeden po druhém pochopí, že misionářova slova jsou pravdivá, že pochází přímo od Boha, obrátí se, stanou se křesťany, ale je tam jeden, vždycky se najde ten jeden, a ten nechce, nemůže, přeje si, aby všechno zůstalo při

starém, ale misionář ví, že i toho jednoho může spasit, i toho jednoho, a tak spolu uzavřou dohodu, misionář mu dá bibli, a poslední nevěřící bezbožně prohlásí, že celou bibli vykouří, že mu chybí papír na tabák, a misionář to chápe, misionář najde slabinu a říká samozřejmě, říká: Ale nejdřív si to přečti, teprve z toho přečteného si bal cigarety, a tenhle poslední, ten zdánlivě pro Boha navždy ztracený člověk čte, kouří, čte. Blíží se ke konci knihy, zbývá jen pár posledních stránek, misionář už je dávno pryč, ale jednoho dne se objeví znova a ten poslední obyvatel, ten odsouzený, bloudící v temnotě bez víry, ten sedí na zemi s posledními zbytky, posledními stránkami bible, a misionář ví, misionář chápe, že tenhle muž porozuměl, a nejenže porozuměl, navíc přestal taky kouřit, sám to říká, je to 2:0 pro Boha a ten poslední je zachráněn, a já zapomněl, která část bible na něj tak zapůsobila, že se i on obrátil, když se teď nad tím pořádně zamyslím, jsem si vlastně docela jistý, že to nebylo na Madagaskaru, ale ve vězení v USA, vězeň odsouzený k smrti, ale na druhou stranu to na tom nic nemění, je to jen příběh, něco, čeho se člověk může držet, a mě by zajímalo, pro koho vlastně pracuju, jestli pro Boha, nebo pro tabákový průmysl, nebo jestli to jsou jen dvě strany téže mince, a kolik smajlíků nebo etiket z lahví musím nasbírat, abych vyhrál výbavu od Coca Coly.

Minulý týden, jednou v noci, pár hodin před tím, než musím vstát a jít do práce: Probudí mě záchranka, která zastaví před domem, siréna zmlkne a já slyším, jak záchranáři vycházejí po schodech, nosítka cvakají, kov o kov, projdou kolem mých dveří, uvědomím si, že jsou pryč, ale než zaslechnu, jak buší na dveře nahore ve třetím, mám strach, že si jdou pro mě, že jsem onemocněl, aniž o tom vím, že jsem mrtvý, ale neuvědomuju si to, mám u dveří přichystaný kufr s oblečením a tím nejpotřebnějším, mám v něm věci na holení, kopie zdravotní dokumentace,

bibli. Pro všechny případy. Už tam stojí patnáct let. Ležím bez hnutí, dokud o takových pět šest minut později neslyším, jak po schodech někoho snášejí, ležím, dokud se nevrátí k záchrance, odjedou, a pak znova usnu.

Ještě čtyři hodiny, než dorazíme do Tokia. Nemám žádné plány. Nezarezervoval jsem si pokoj v žádném hotelu. Nevyměnil jsem si peníze. Nekoupil jsem film do fotoaparátu. Nekoupil jsem si fotoaparát.

Mám takovou představu, že bych mohl strávit pár dní pátráním po dokonalé sošce Buddhy, kterou si koupím domů, jen tak, taky si chci sehnat bibli přeloženou do japonštiny, nevím, něco si přece musím koupit, když už tam budu. Řekl bych. Jinak nemám ponětí, jak zabiju čas. Člověk může vždycky zajít do bordelu, těch je tam přece jak naseto. Ale tu myšlenku rychle zaženu. Předpokládám, že bych až příliš rychle přišel na to, že to má nějaký účel, a to nejdůležitější je, aby čas prostě ubíhal.

Můj soused se postupně probíjí hromadou novin a časopisů, kterou ho letušky zásobily. Počet deníků, které prolístoval, už je dvouciferný, a prsty má špinavé od tiskařské černi, listuje dál dlaněmi, aby po sobě nezanechal otisky, napadne mě, že si noviny jen půjčil, vidím před sebou, jak letušky v prostoru pro posádku dělají sbírku, jak jedna z nich vstoupí s tím výrazem, znáte to, další věčně nespokojený zákazník, a pronese něco jako: „Bože můj, jeden chlap pořád chce další noviny, máme něco? Vzal jste s sebou někdo něco z Norska? Jo, ty, co nabízíme, už přečetl – prostě mi dejte všechny noviny, co máte.“ A jde zase ven, dojde k šestnácté řadě, nalevo, předá noviny, věnuje mu krátký, ale rozhodný pohled, kterého si on sotva všimne, a pak pokračuje dál do kuchyňky, kde vyzvedne lahev bílého vína, kte-

rou si tlačítkem pro služby objednal někdo ve čtyřiatřicáté řadě uprostřed. Muž vedle mě se už prokousal k posledním časopisům, tenhle zrovna vypadá jako nějaký připitomělý úzkoprofilový časopis z USA. Potají mu čtu přes rameno, výhled z okénka se už skoro půl dne nezměnil.

Na celé planetě je o miliony pasažérů víc než kdy dřív a nám už nestačí ranvej.

Na letištích Heathrow, Gatwick, Stansted, Southampton, Edinburgh, Glasgow a Aberdeen se během roku 1999 vystřídalo sto dvanáct milionů cestujících. Píší to v časopise. Stojí to tam černé na bílém. Nevím, jestli je to hodně nebo málo. Nevím, jaký postoj k tomu zaujmout. Co se ode mě očekává. Z určitého pohledu je to vlastně naprosto bezvýznamná informace. Otočí list. Celostránková reklama na National Rifle Association. Charlton Heston se blyští na lesklém papíře a navrhuje, aby si každý otec, který má úctu sám k sobě a členům své rodiny, obstaral minimálně jednu osobní zbraň, jen pro jistotu. Doporučuje devítimilimetrovou pistoli, která rozhodně nikdy neselže (viz obrázek). Kromě toho se jistojistě hodí, když si člověk tu a tam vyrazí na lov zajíců. On sám vlastní jednu *výkonnou útočnou pušku*, jednu *dvouhlavňovou brokovnici ráže .12*, jednu *loveckou brokovnici*, jednu *loveckou kulovnici*, jednu *devítimilimetrovku*, jednu *357*, jednu *pistoli ráže .45*, jeden *revolver ráže .38 special* a jednu *plně automatickou pušku M-16*. Kromě toho má jeho žena v kuchyni několik nabroušených nožů, které jsou ale bezpečně uložené v nejvyšších policích, aby se k nim nedostaly děti. Já si říkám: nužky najdou vždycky. Celý arzenál, naproti tomu, je volně přístupný v ložnici, v blízkosti nábojů. A pod obrázkem text:

Nezahrávejte si se mnou.

Obrátím se k okénku. Zkondenzovaná pára už dávno zmizela, ale mé umaštěné prsty zanechaly stopy. Když trošku nakloním hlavu, dokážu pořád ještě přečíst, co jsem napsal. Venku není nic k vidění. Okamžik zvažuju, že vyrazím tabulku, že rozbiju sklo. Můžu použít roh kufříku, který je přesně podle bezpečnostních předpisů uložený pod sedadlem přede mnou. Mohl bych si pořádně dotáhnout pás, vytáhnout kufřík mezi nohama, vyrazit sklo okovanou hranou, sousedovi by to vyrvalo časopisy z rukou, a pak by to vsálo i jeho, nemá zapnutý pás, zuté boty má volně vedle nohou, několik pasažérů spí, vzbudili by se, jak by před ně spadly kyslíkové masky, kávu z konvic letušek by to vsálo oknem ven, a taky mě, poté, co by se díra v trupu zvětšila natolik, aby jí prošlo i moje sedadlo, a letadlo by padalo, to rozhodně, a já zvažuju, jaká je asi možnost, že budu naživu až do chvíle, než dopadnu do vody, eventuálně na zem, blížíme se k Japonsku, a jestli bych dokázal dýchat řídký vzduch takhle vysoko v tom mrazu. Dám nohy od sebe, kouknu na souseda a skloním se, popadnu kufr, zvednu ho a položím si ho na klín, otevřu ho.

Obsah kufru snad ani nestojí za řeč. Všehovšudy jen pas a staré noviny z minulé soboty, to jediné mi doma zbylo, ale měl jsem pocit, že aspoň něco bych si s sebou vzít měl.

Vyndám pas, prohlížím si ho. Je docela nový, fotografie je stará jen šest měsíců, tehdy jsem vypadal lépe než teď. Víc vlasů. Pas potvrzuje, že jsem se narodil. Noviny zase, že jsem angažovaný člen společnosti. V pase nejsou žádná razítka, žádné poznámky, barva očí je uvedena špatně, nebo přinejlepším nepřesně. Jako by to něco znamenalo.

Zavřu kufr. Sklapnu víko, zaklapnu zámky, cvakne to, jak zapadnou na místa, zatočím kolečky na kódovém zámku, nastavím je na číselnou kombinaci, která ani zdaleka nepřipomíná tu správnou, podívám se na souseda, odkládá poslední časopis, dívá se na hodinky, já taky, zbývá už jen půlhodina, povzdechne si, natáhne nohy, dívá se tupě před sebe, sklopí stolek jen proto, aby ho vzápětí převrátil zase do původní polohy. Pak kapitán ohlásí, že začínáme klesat k letišti.

Pak se rozsvítí světla.

No smoking.

Připoutejte se, prosím.

Bored. Beyond. Belief.

Zvednu kufr. Soused sedí s rukama v klíně, dívá se na mě.

Know your personal Jesus.

Uvedte opěradlo svého sedadla a stolek do svislé polohy.

Polož ruce na obrazovku.

Dotkni se mě. Pošli peníze. Napiš domů.

Reach out and touch faith.

Vrazím rohem kufru do plexiskla, povolí na první pokus.

Jsem na cestě do Tokia.